

1. STADSWANDELING 1,3 km

Parcours: markt, J. Van Maerlantstraat, Ketelstraat, Speystraat, Sint-Jansstraat, Burgstraat, Kerkstraat, Pottenbakkersstraat, Haringmarkt, Corneliestraat, J. Van Maerlantstraat, markt.

1

Marktplein

De glorie tijd van Damme was reeds geruime tijd achter de rug, toen besloten werd de oorspronkelijke houten halle te vervangen door een stenen gebouw in Brabantse gotiek. De werken duurden van 1464 tot 1467. De benedenverdieping bleef dienst doen als hal en opslagruimte, terwijl de stadsmagistratuur, de administratie en de Vierschaere of rechtsorgaan de eerste verdieping innamen. Nadien kregen de ruimtes vaak minder edeler bestemmingen. Zo blijkt uit een verslag van 1882 dat de kelderruimtes in die periode als koestal dienden en dat er hooi en stro op zolder gestapeld waren!

Op de rechterhoek vinden we tegen de gevel twee justitie- of boetestenen. Pocherige Dammenaars vertellen echter graag dat de bouwheer het aantal stenen zo precies berekend had, dat er op het einde van de werken slechts twee stenen overbleven!

Het klokkentorentje dat aangebracht werd in 17e eeuw bevat sinds 1961 een beiaard. Verder draagt het een uurwerk dat dateert van ca. 1465, een zonnewijzer en als windwijzer de hond uit het Damse wapenschild.

Tegen de ramen van de voorgevel en één der zijgevels heeft een kolonie van een paar tientallen koppels huiszwaluwen zich genesteld.

In volle broedseizoen (eind mei-juni) is het Damse luchtruim voor hen één groot vijfsterren-restaurant. Gedurig vliegen ze zwenkend en fladderend op en af om de steeds hongerige jongen te voeden. Dit doen ze onder het goedkeurend oog van Filips van de Elzas, die stadsrechten verleende aan Damme; Johanna van Konstantinopel, die mee instond voor

bedijkingen; Margaretha van Konstantinopel, die van Damme een middeleeuwse stad maakte en er het Sint-Janshospitaal stichtte; Filips van Tiyette, die Vlaanderen bestuurde van 1303 tot 1305; en Karel de Stoutte die een trouwring aanbiedt aan Margaretha van York. Ook Jacob van Maerlant (±1235-1293), de ‘Vader der Dietschen dichtren algader’ is een aandachtig toeschouwer.

2

Huyse de Grote Sterre

Gerestaureerde en heropgebouwde 15e-eeuwse patriciërs woning. Oorspronkelijk diende het als residentie voor de Spaanse militaire gouverneurs in de 17e eeuw en in de 18e eeuw voor de Brugse kanunnik van der Stricht. Vandaag biedt het onderdak aan een bezoekerscentrum, Toerisme VVV Damme, een SVE-Erfgoedwinkel, een Groene Winkel

van Natuurpunt en het Literair Museum 'Maerlant-Uilenspiegel'. Men vindt er o.a. een maquette over de Zwinstreek en heel wat informatie over landschappen en natuur in de omgeving van Damme.

3

Sas van de Lieve

Dit sas werd in 1969 opgegraven door oudheidkundige Philippe Duprez onder mecenaat van Pierre Solvay uit Brussel.

In de periode 1616-1660 diende het als verbinding tussen de haven van Damme en de 'Ghentsche' Lieve, die via een overwelfde doorgang onder de buitenwal of 'courtine' doorliep. Deze archeologische site geeft ons een goed beeld van de beperkte afmetingen van de toenmalige binnenvaartuigen. Het bouwwerk heeft de vorm van een trechter die aan de basis 7,5 m breed is, maar naar boven toe versmalt tot 3,06 m. Dit toont aan dat de binnenschepen uit de 17e eeuw eerder smalle en ondiepe, platbodems moeten geweest zijn. In de wanden zijn nog de uitsparingen te zien waarin eikenhouten schotbalken geplaatst waren. De muren bestaan uit Doornikse zandsteen, terwijl ook bakstenen zijn gebruikt. De vloer is met natuursteen geplaveid.

Vlak naast het sas vind je het atelier van landschapsschilder Herman De Vaere (J. Opdendrinckstraat 1). Je bent er altijd welkom.

4

Kaaimuren

Ter hoogte van het kruispunt Kerkstraat - Speystraat/Slekstraat, bestaat een gedeelte van het wegdek uit donkere kasseien. Ze duiden de plaats aan van de vroegere kaaimuren en de pijlers van de brug over de Reie.

5

Onze-Lieve-Vrouwekerk

Het huidige kerkgebouw is slechts een restant van wat ooit een machtige driebeukige kruiskerk in Scheldegotiek was. Na de glorieperiode van Damme in de 12e, 13e en 14e eeuw kwam echter langzaam het verval. In 1725 werd dan ook besloten het gebouw gedeeltelijk af te breken. Zo verdwenen o.a. de torenspits en de dwarsbeuk. Gelukkig werden de muren tussen de toren en de kruisbeuk behouden, al was het enkel met het doel de stevigheid van beide delen te vrijwaren.

De oude verweerde muren, waarbij eertijds een zachte kalkspecie als bindmiddel tussen de stenen werd gebruikt, biedt heden houvast voor heel wat planten. De meest opvallende ervan is wel de muurbloem, terwijl ook pijlscheefkelk, gele helmbloem, muurleeuwenbek, klein glaskruid, muurvaren, steenbreekvaren en verder grassen, korstmossen en mossen onze aandacht verdienen.

6

Haringmarkt

Dit rustig en pittoresk pleintje met leilinden kende in de bloeiperiode van Damme een grote drukte. Naast het monopolie op wijn had het stadje immers het alleenrecht op haring gekregen.

Op het centrale graspleintje pronken een vrijheidsboom (linde) uit 1905, een oude pomp en een beeldhouwwerkje van Jef Claerhout.

In het nabijgelegen weiland ziet men in de aarden wal een kazemat. Oorspronkelijk werd de Lieve - de waterloop die Gent met Damme en het Zwin verbond - tussen twee muren door de vesting van de stad geleid. Toen deze vaarweg later - in 1660 - omgeleid werd rond de stad, werd deze doorsteek omgebouwd tot munitieopslagplaats.

